Jaargang III. Dingsdag, 7 September 1852. No. 72.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

ITALIE.

Op Sicilië is eene zamenzwering ontdekt, welke haar middenpunt te Castro Giovanni heeft, en in betrekking staat met den beruchten *Ruggiero Settino*, hoofd van het revolutionnair gouvernement en thans op Malta voortvlugtig. De zamenzwering schijnt tot in het leger vertakkingen te hebben gehad.

— Een Engelsch gezelschap van beider kunne is den 20sten der afgeloopen maand eene door hevige uitbarsting van den berg Etna, de eerste welke na het jaar 1843 plaats vond, overvallen. Terwijl de reizigers den berg beklommen en zich naar de Casa Inglese begeven wilden, begonnen de vlammen uit een der kraters op te stijgen, een' vreeselijke stormwind stak op, de gloeijende lava verspreidde zich over de kleederen der togtgenooten, die zich ter aarde geworpen hadden; eene aardbeving volgde, niet dan met het grootste levensgevaar kon de terugtogt voortgezet en Catania bereikt worden. De vrouwen hebben bij deze ontzettende gelegenheid vooral niet minder moed dan de mannen betoond. Later vernam men dat de herbergzame Casa Inglese verbrand is.

— De Koning van Napels heeft dezer dagen als socialist gedebuteerd. Hij heeft namelijk aan de groote landeigenaars en aan kloosters eenige ongebruikte landerijen afgenomen en die in 704 perceelen verdeeld, welke onder even zoo vele armen verloot zijn.

DUITSCHLAND.

Per telegraaf wordt gemeld, dat Pruissen het lang verwachte antwoord op de verklaring der coalitie-staten heeft gegeven, en dat Hannover, Brunswijk, Oldenburg en de Thuringsche Staten, zich met dat antwoord vereenigd hebben. Pruissen blijft consequent. De reconstituëring van het tolverbond moet de onderhandelingen met Oostenrijk, wegens een te sluiten handelsverdrag, voorafgaan. Pruissen heeft het ernstige voornemen, die onderhandelingen alsdan aan te knoopen, doch niet met het doel eener tolvereeniging. Het wil overigens, dat het nieuwe tolverbond minstens voor den tijd van twaalf jaren gesloten zal worden. Het tolcongres is verdaagd tot den 15den dezer, als wanneer eene slotverklaring der coalitie wordt verwacht.

— De *Weser Zeitung* berigt uit Bremerhaven van den 27sten Augustus, dat thans, nu de meeste schepen der zoogenoemde Duitsche vloot verkocht zijn, ook aan de officieren, welke in der tijd door den Aartshertog Rijksstedehouder bij de Duitsche marine aangesteld waren, hun ontslag is gegeven, zullende alleen het volstrekt onontbeerlijk personeel voorloopig nog in dienst worden gehouden. Genoemd blad beklaagt zich, dat bij voorkeur Duitschers door dat onslag getroffen zijn, zoodat het officierscorps der Duitsche marine thans eigenlijk slechts uit vreemdelingen bestaat.

[Het gewezen muzijkkorps van de nu ontbonden Noordzeevloot speelt thans te Frankfort gedurende de mis in het paardenspel van den heer *Renz.*]

— Men meldt, dat van de zijde der Pruissische militaire genie bezwaren zijn geopperd ten aanzien van het plaatsen van het stationsgebouw van den spoorweg naar Nederland binnen de werken van de vesting Wezel. Indien deze bezwaren niet, gelijk men hoopt, uit den weg worden genomen, zullen zij weder oponthoud te weeg brengen.

— De vorige week is *Shakespeares „ Othello"* te Keulen door een Engelsch tooneelgezelschap vertoond. *Ira Aldridge*, de verdrevene Neger-Prins, vervulde de rol van den moor. De aanschouwers waren verrukt over zijne voorstelling. Men meldt dat de *Othello*, sedert *Shakespeare* het stuk schreef, nooit in die volkomenheid op eenig tooneel gegeven is.

— Het lot der Duitschers, die door den beruchten agent *Rudolfs* naar Peru zijn gelokt, is volgens een' brief uit Leira allertreurigst. Dit schrijven regtvaardigt de waarschuwingen, die de pers in der tijd met zoo veel nadruk, maar vergeefs helaas, hooren liet, volkomen. Ongeveer 60 zijn door nood gedrongen soldaat geworden; generaal *Flores* heeft 120 hunner voor zijne Ecuador-expeditie gekocht, en een rijk grondeigenaar 80. Een veertigtal werkt op de Guano-eilanden; ongeveer 100 zijn reeds omgekomen, en de laatste 50, die de agent nog overheeft, worden door hem onder de benaming van *witte slaven*, ten verkoop aangeboden.

— Den 29sten Augustus zijn te Warschau 79 personen door de cholera aangetast, 36 overleden, 125 genezen, in behandeling gebleven 513. De Poolsche litteratuur heeft door de cholera twee harer corypheeën verloren, namelijk *Adriaan Krzyzanowski* en *Felix Bentkowski*, professoren der voormalige hoogeschool te Warschau.

— Volgens berigten uit Riga, heeft het daar in den nacht van den 25sten op den 26sten Augustus reeds gevroren.

— Per telegraaf is uit Konstantinopel berigt ontvangen, dat de Engelsche korvet *Modest*, die, door het weder daartoe genoodzaakt, de Dardanellen zonder verlof der Porte wilde passeren, uit het fort beschoten is. De bevelvoerder heeft reeds bij de Britsche ambassade zijn beklag ingediend.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 1 September

Het orgaan des bewinds, de *Morning Herald*, behelst heden een artikel, waarin de houding van de *Times* tegenover de Fransche regering wordt afgekeurd, en verklaard wordt dat laatstgenoemd dagblad geenszins de weerklank is van het gezond verstand van het Engelsche volk. De *Herald* vraagt hoe lang het Engelsche bewind zal toelaten dat de Fransche regering op die wijze wordt aangevallen, en houdt het er voor dat dit slechts het uitvloeisel is van den haat eener partij.

— Uit het officieël wekelijksch verslag over den openbaren gezondheidstoestand in de hoofdstad blijkt, dat in de afgeloopen week 15 personen aan de cholera zijn overleden.

— In de Vereenigde Staten worden thans gouden geldstukken gemunt, ter waarde van een' dollar, die den vorm hebben van een' ring. Zij zijn voorzien van het woord dollar en van een randschrift.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 September.

De *Moniteur* beantwoordt een artikel van den *Morning-Post* over Frankrijks politieken toestand. Men had gemeend, dat het Elysée dat blad zoo veel eer niet waardig keurde, maar — wil het soms ook gaarne hebben, dat vreemde bladen over het *Keizerrijk* en over het *huwelijk* spreken, ten einde te ontdekken wat Europa, en te kunnen zeggen, wat *Louis Napoleon* daarover denkt?

De inhoud dan van hetgeen de *Moniteur* zegt, is: „ *Louis Napoleon* toont zich niet zoo begeerig naar de Keizerskroon, en als hij niet huwt, is het alleen, omdat het moeijelijk te bepalen is, *wanneer* hij dat doen zal. De staatkundige partijen zijn uiteen en denken er niet meer aan, om de rust des lands te storen. — de Orleanisten zullen geen *coup d'état* wagen, — de Prinsen *van Orleans* zwijgen, en zij doen wèl, want zij bemantelen daardoor de zwakheid hunner partijen, en de burgerij, anders hare beste vriendin, thans rust hebbende zou de eerste zijn, die zich tegen eenige politieke onderneming dier Vorsten zou verzetten. De partijen hebben slechts ééne onrustige poging te doen, en binnen 24 uren tijds is *Louis Napoleon* Keizer. Twee zaken daarenboven kunnen dit mede verhaasten, nl., *een aanslag op het leven van den Prins-President* en *vijandelijkheden der mogendheden.* De mogendheden echter zullen niet tegen het *erfelijk* Keizerschap zijn, als men slechts de onschendbaarheid der traktaten van 1815 waarborgt. En inderdaad, als het Keizerrijk nuttig voor Frankrijk zal zijn, dan behoort het ook *erfelijk* te wezen."

— Bij een besluit van den Prins-President van den 28sten Augustus j.l., is, krachtens de onlangs gemaakte wet op de eerherstelling van geregtelijk veroordeelden, rehabilitatie verleend aan den heer *Despans-Cubières*, gewezen divisiegeneraal en oud-minister van oorlog, die in den laatsten tijd der Julij-monarchij met den heer *Teste*, destijds minister van openbare werken, crimineel veroordeeld is wegens het aanwenden van ambtsinvloed tot het bewijzen van heimelijke en geldelijk beloonde diensten aan partikulieren.

— Men begint veel, zeer veel te spreken over de reis van den President naar het Zuiden. De regeringsbladen gewagen reeds bij voorraad van de *toekomstige* geestdrift der bevolking bij deze gelegenheid. Men maakt niet ten onregte de aanmerking, dat deze handelwijze dier dagbladen uitermate geschikt is om later alle krediet te ontnemen aan de berigten omtrent de geestdrift, welke er alsdan mogt geheerscht hebben.

— Men kent thans de besluiten van al de algemeene raden. Van de 86 departementen hebben zich 67 ter gunste van de invoering des keizerrijks verklaard. Gelijk men ziet, hebben zich verreweg de meesten gedwee betoond, om aan de van hooger hand gegevene wenken gehoor te geven.

Alle berigten uit het Zuiden stemmen daarin overeen, dat men uitgebreide toebereidselen maakt, om den President op eene luisterrijke wijze te ontvangen. Op onderscheidene plaatsen zal de demonstratie een duidelijk imperialistisch karakter dragen.

— Er zijn geruchten in omloop omtrent het schenden van het geheim der brieven te Parijs. Het bestaan van een zoogenoemd *cabinet noir* schijnt buiten allen twijfel te zijn.

— Om een bewijs te geven, dat niet alle politiek leven opgehouden heeft, moeten wij afdalen tot eene voorstelling, welke gisteren avond in het *Théâtre du Vaudeville* gegeven is en de gemoederen betrekkelijkerwijze hevig in beweging heeft gebragt. De voorstelling, welke onder anderen door den minister van politie, den heer *de Maupas*, en den maarschalk *Jerôme* werd bijgewoond, bestond in een onbeduidend stukje, getiteld *Mijnheer Sampson*, en getrokken uit den bekenden roman van *Walter Scott*, getiteld *Guy Mannering.* Maar de twee beginselen, welke de beide hoofdpersonen daarin op den voorgrond stelden, als *mijn regt maakt mijne kracht uit* en *mijne kracht maakt mijn regt uit*, werden geheel en al als eene politieke toespeling opgevat, ofschoon zulks geenszins de bedoeling was, waarbij nog kwam, dat eene overigens volmaakt onschuldige uitdrukking: *hij zal terugkeeren*, insgelijks op de toehoorders den indruk maakte, alsof het eene monarchale toespeling ware. Een en ander was genoegzaam om de gemoederen van het publiek in een' vrij levendigen staat van spanning te brengen. Reden genoeg om dit stuk voor het vervolg te verbieden.

— De *Moniteur* verklaart, dat de geruchten nopens eene ophanden zijnde ontruiming van Rome door de Fransche troepen, even ongegrond zijn als de uitleggingen, welke aan dien maatregel worden gegeven, en dat zij nergens minder geloofd worden dan te Rome zelf.

— Ten gevolge der door de *Times* medegedeelde artikelen, is den correspondent van dat blad alhier te kennen gegeven, dat hij, wanneer het blad zoo voortging, Parijs binnen 24 uren zou moeten verlaten.

— Gisteren zijn voor de eerste maal proeven genomen met den electrischen telegraaf van Weenen naar Parijs, over de linie van Straatsburg. Twee uren na het sluiten van de beurs te Weenen, met inbegrip van een uur oponthoud te Straatsburg, ontving men in deze hoofdstad de tijding van den stand der Weener beurs.

— De prefect van het departement du Gard heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij een streng onderzoek bevolen wordt naar de schrijvers van der zedelijkheid schadelijke opschriften, welke men dikwijls op partikuliere woningen of openbare gebouwen aantreft, terwijl de eigenaars der gebouwen, die deze opschriften niet onmiddellijk zullen uitwisschen, daarvoor verantwoordelijk gesteld en vervolgd zullen worden.

— Heden werd op bijzonder verzoek des hertogs *van Aumale* het kasteel van Chambelly (dep. Oise) met de daarbij behoorende bosschen en hofsteden verkocht. Er was een vermogend Engelschman uit Londen gekomen, die het geheele landgoed en bloc voor 14 à 15 millioen wilde koopen.

— Op voordragt van den minister van politie heeft de President eene commissie benoemd, ten doel hebbende om een einde te maken aan de bandieten-troepen op Corsica.

— De Koningin *Marie Amelie* heeft te Twickenham voor 5,750,000 frs. het paleis Orleans-House aangekocht. Het behoorde nu aan den graaf *Kilmornay* en vroeger aan *Lodewijk Philips.*

— De bekende actrice, mej. *Saint-Hilaire*, is bijna op eene deerlijke wijze om het leven gekomen. Op het oogenblik dat zij de spoortrein van St Germain verliet, en de trein zich in beweging zette, haakte een der wagens aan haar kleed en sleepte haar een eindwegs voort met gevaar van vermorseld te worden. Als door een wonder is zij ongedeerd aan dit gevaar ontkomen.

— De beruchte mlle. *de Luzy*, bekend wegens het deel, dat zij had in het proces *Praslin*, is later als gouvernante getreden in het huis van lord *Bernard*, pair van Ierland, en wist den oudsten zoon van den lord zoo te bekooren, dat hij met haar in het huwelijk trad, zoodat zij thans lady *Bernard* heet.

— De beroemde kok *Chevet* alhier heeft onlangs een diner voor koningin *Christina*, over Nantes naar Spanje gezonden. Het transport van dit diner, tot Nantes, kostte alleen 1300 frs.

— In 1789 werd er, volgens *Necker*, in Frankrijk 238 grammen tabak per hoofd verbruikt, waarvan het twaalfde gedeelte verrookt werd. De andere elf-twaalfden werden als snuif gebruikt.

Hoe zijn de gewoonten sedert dien tijd veranderd! Heden verbruikt een Franschman, gemiddeld, 537 grammen tabak, zooveel als een Rus, tweemaal zooveel als een Italiaan, het derde van een' Belg. Van deze 537 grammen worden slechts 189 versnoven en 348 verrookt.

Het blijkt dat het verbruik van den snuif jaarlijks vermindert, terwijl het tabakrooken geweldig aangroeit.

— Ten onregte hebben sommige buitenlandsche dagbladen, sprekende over de waarschijnlijkheid, dat de hertog *Karel van Brunswijk* afstand zoude doen van zijne regten op den Brunswijkschen troon, gemeld, dat deze vorst op dit oogenblik te Londen woont. Hij bevindt zich nog altijd te Parijs, bewoont de eerste verdieping van het gebouw bekend onder den naam van *la Maison dorée* en zet nog altijd zijne zonderlinge levenswijze voort. Zoo ziet men nog altijd op zijn balkon zijn' geliefkoosden beer rondwandelen, terwijl de bedienden des hertogs de algemeene opmerkzaamheid tot zich trekken door hunne bijzondere kleeding, bestaande in eene tunica en witte tulbanden op het hoofd. De hertog zelf brengt den meesten tijd door met het schoonmaken zijner diamanten, waarvan hij eene fraaije verzameling bezit en waarmede hij een' veel voordeel opleverenden handel drijft.

— Men spreekt van eene brochure, die eerlang in het licht zal komen en zal handelen over het herstel des keizerrijks. De brochure zoude zonder den naam des schrijvers in het licht verschijnen, maar men zal ligtelijk bespeuren, dat zij van dezelfde hand afkomstig is als die, welke in November 1851 den *coup-d'état* aankondigde, welke in de volgende maand plaats had, en de nieuwe staatkundige instellingen opgaf, welke aan Frankrijk zouden geschonken worden.

Aan een geacht Belgisch blad is daaromtrent uit Parijs het volgende geschreven, onder dagteekening van den 1sten September: „ Binnen kort zal een geschrift van een zestigtal bladzijden, onder den titel *Over de herstelling vrn het keizerschap*, in het licht verschijnen, hetwelk indruk zal maken omdat het van eene zeer hooge hand afkomstig is. Het is jongstleden Zaturdag op eene der Parijsche drukkerijen gezet en thans wordt de drukproef door den schrijver nagezien. Van deszelfs inhoud kan reeds het een en ander worden medegedeeld. Al het goede van den keizerlijken regeringsvorm, het noodzakelijke van deszelfs onverwijlde invoering, wordt daarin meesterlijk aangewezen. Naar aanleiding der door de departementsraden eenstemmig geuite wenschen naar eene bestendiging van het tegenwoordige gouvernement, wordt het keizerrijk voorgesteld als de veilige haven waarin het Fransche volk na veertig jaren van omwentelingsstormen en van armzaligheden eener parlementaire staatshuishouding, rust en voorspoed zal vinden.

Tot staving dezer stelling, beschouwt de schrijver de onderscheidene regeringen die sedert 1814 in Frankrijk zijn opgekomen. De restauratie had volgens hem geene andere wezenlijke kracht dan die zij ontleende aan de grootsche stichting des Keizers, wier puinhoopen de grondslag waren waarop de herstelde regering der oudere *Bourbons* rustte. Dat deze regering vijftien jaren heeft stand gehouden, kwam daarvan, dat zij de burgerlijke, regterlijke en militaire inrigting van het keizerrijk liet bestaan. Dit voorbeeld werd door de Julij-regering gevolgd. Doch het keizerrijk is één en ondeelbaar; zijne administrative inrigtingen kunnen niet worden afgescheiden van de politieke, en hierom moeten ook deze laatste hersteld worden. Buitendien waren de restauratie en de Julijregering beide met eèn oorspronkelijk, onvergeeflijk en nietigheid-medebrengend gebrek behebt: de restauratie was gekomen onder gewapend geleide van buitenlanders, en de Julij-regering was gesticht door tweehonderd negentien volksafgevaardigden zonder lastbrief; het keizerrijk daarentegen stamt in de regte lijn af van het algemeen stemregt, waarin het zijn regt en zijne kracht gevonden en herhaaldelijk vernieuwd heeft. — Bij deze voor de *Bourbons* van de beide takken harde waarheden voegt de schrijver lofspraken op onze beide laatste koningen; *Karel X* was een vroom en regtschapen, *Lodewijk Philips* een schitterend vorst. Ook van de zonen van dezen laatste wordt met achting gesproken; maar juist in de achtenswaardigheid dezer personen vindt de schrijver een' nieuwen grond om hunne politieke proefnemingen ijdel en hopeloos te verklaren.

Ziedaar de strekking van het geschrift; overigens vindt men er vele denkbeelen in, die in de bekende *Idées Napoléoniennes* reeds waren ontwikkeld. De verschijning van een zoodanig geschrift is waarschijnlijk een voorbode, gelijk er trouwens in deze dagen vele voorkomen; doch indien deze voorbode zoo spoedig door de gebeurtenis gevolgd wordt, als het in November l.l. van dezelfde hand afkomstig geschrift door de daarin aangekondigde omwenteling gevolgd werd, dan is het keizerrijk nabij of althans eenige daarmede in het wezen der zaak gelijkstaande inrigting.

Men verzekert dat de senaat in de eerste dagen der aanstaande maand October weder zal bijeenkomen. Petitiën om een nieuw keizerschap worden thans in grooter aantal, dan tot nog toe het geval was, aan dat staatsligchaam, de bevoegde staatsmagt tot uitlokking van grondwets-wijzigingen, toegezonden."

— Parijsche dagbladen deelen eenen bisschoppelijken herdersbrief mede, waarin van de geloovigen geldelijke bijdragen gevraagd worden voor de oprigting eener kapel op den berg la Salette (in de kerkprovincie van Grenoble) ter eere der aldaar voor eenige jaren zigtbaar verschenen en steeds wonderdadig werkzame Maagd *Maria.*

BELGIE.

BRUSSEL, 3 September.

In de *Indépendance Belge* leest men het volgende: „ De letterkundige eigendom wordt thans in België beheerscht door de Nederlandsche wet van den 25sten Januarij 1817, wier bepalingen zeer onvolledig zijn en buitendien dikwerf zijn gelaakt. De eigendom van kunstwerken wordt hier te lande alleen beschermd door het decreet van den 17den Julij 1793, welks bepalingen alleen op druk- en graveerwerk slaan. Sedert lang werd dan ook de herziening verlangd van de bepalingen betreffende het regt der schrijvers en kunstenaren op hunne gewrochten; inzonderheid is dit verlangen uitgedrukt in petitiën van het genootschap van Belgische letter- en kunstbeoefenaren. Wij vernemen thans dat aan die herziening bij het departement van binnenlandsche zaken gearbeid wordt en dat de indiening eener daartoe strekkende voordragt in de aanstaande zitting der wetgevende kamers mag worden verwacht."

— De allezins merkwaardige minachting, welke het klerikale hoofdorgaan in Frankrijk, *l' Univers*, 't welk tot dusverre zoo hoogelijk door onze klerikale bladen is geprezen, voor de Belgische nationaliteit en zelfstandigheid betoont, en het beweren van dat blad, dat Frankrijk slechts de hand behoeft uit te steken, om België weder te vermeesteren, brengt de voorstanders van de partij der geestelijkheid hier te lande in geene geringe verlegenheid.

[Een Vlaamsch blad behelst het volgende omtrent deze minachting van het klerikale hoofdorgaan *l' Univers*:

„ De fransche bladen zyn allen dezelfde; ze kennen niets van al wat buiten Parys plaets heeft. Daer hebt gy het blad van M. *Veuillot*, *l'Univers*, het katholiekste blad van de wereld, dat met verscheidene onzer bladen en met de aenvoerders onzer katholieke party in nauwe betrekking staet; welnu, men zoude denken dat dit blad over ons land ordentelyk moet spreken, al ware het maer om de vrienden, die het hier heeft, te sparen. Dwaling: hoort eens, hoe het durft raeskallen en zegt ons eens of zoo'n gazet in België, het aenzien verdient, dat sommige ze toekennen:

„ „ Na de tyden der feodaliteit of leenslaverny, — zegt het blad, — heeft het huis van Burgondië door traktaten en erfenissen de Waelsche Vlaemsche provinciën verkregen, die sedert voor meesters hadden het huis van Oostenryk en die, op onze dagen, onder den naem van koningryk van België, *poogen* eene natie te gronden, *te jong dan dat men haer bestaen als verzekerd in de toekomst hunne beschouwen.* Die provinciën vormen als de *voortzetting* van ons Vlaenderen en ons Picardiën, waervan zy maer zyn gescheiden door sterkten, met groote kosten opgeworpen door de jaloerschheid der mogendheden. *Zeker hebben de traktaten de onzydigheid van dit ryk gewaarborgd; maer zouden die nuttige, onontbeerlyke voorschriften worden in acht genomen in geval van oorlog?"*

„ En verder: „ „ Hadden wy dien stouten en ondernemenden geest niet verloren, die ons alleen heeft toegelaten talryke samenspanningen te wederstaen, ZOO MOESTEN WY ONS VOORUIT HAESTEN en *profyt trekken uit het gemak*, dat ons de vorm geeft, *om België in te vallen en te overmeesteren.*"

„ Zoo spreekt het *Univers*, de byzondere vriend van onze katholieke party; indien nu van den anderen kant onze eigentlyk gezegde liberale party, dat is onze doctrinarissen, in Frankryk zoo een paer vrienden hebben; wanneer zich daerby onder onze generaels een paer kerels bevinden gelyk M. *Chazal*, dan zyn we wel geleverd! dan mogen wy zeggen, dat we in tyd van nood zoo wel buiten- als binnenslands gevaerlyke vyanden hebben.

„ Iets zeer opmerkelyks is het, dat tot hiertoe geen enkel belgisch blad van de kleur van *l'Univers* de schaemtelooze bedreigingen, hierboven medegedeeld, ernstig heeft tegengesproken. Wy mogen dus aennemen, dat even als vroeger de bladen van die kleur de aenvallen van eenen *Cassagnac* goedkeurden, zy nu ook het *Univers* toejuichen, als het spreekt van de traktaten te schenden en ons land te overweldigen."]

— In het arrondissement Thielt worden petitiën geteekend,

om aan de Kamers de verwerping van het den 21sten Augustus j.l. met Frankrijk gesloten verdrag te verzoeken.

De *Patrie* van Brugge, die dit berigt, mededeelt voegt er bij, dat men te Rousselare eenparig aandringt op den val van het ministerie, in de hoop dat daardoor het schadelijk verdrag zal vernietigd worden.

— In een der laatste gevechten van het garnizoen van Patna tegen de inboorlingen, welk gevecht zeer bloedig was, werd een soldaat der Hollanders (geboortig uit Brandenburg) gekwetst en viel in de handen der wilden, welke, gelijk men weet, al hunne gevangenen verworgen. Ook wachtte onze arme Brandenburger den dood af, toen het opperhoofd van den stam, met geprikt aangezigt, hem met geheven knods naderde. Doch wie zal de verwondering van den soldaat beschrijven, toen het opperhoofd den knods wegwierp, en hem in zeer goed Duitsch zegde:

„ Maar *Bohnemann*, van waar komt gij? Hoe gaat het te Potsdam? enz., enz. Het opperhoofd, vroeger Pruissisch deserteur, had zich voor het leger van Java geëngageerd, en had, daar hij de Hollandsche spitsroê moede was, eene schuilplaats bij dien wilden stam gezocht.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE 3 September.

De Fransche regering heeft haren gezant bij het Nederlandsche hof, den baron *d' André*, teruggeroepen. Die terugroeping is een gevolg der verwerping van het traktaat over den nadruk.

De *Amsterdamsche Ct.* zegt daaromtrent het volgende: „ Men verneemt, dat de Fransche regering haren gezant bij ons hof heeft teruggeroepen. Voor alsnog is de reden niet met genoegzame zekerheid op te geven, ofschoon zij zich laat vermoeden. Deze tijding heeft natuurlijk op de beurs eenigzins ongunstig gewerkt, wat de Hollandsche fondsen betreft, hoewel echter tegen den verlaagden aangeboden koers, bij het begin der beurs, aanzienlijke partijen werden weggenomen."

Van den 4den. Gisteren middag te 5 uur heeft de Koning den minister van Frankrijk bij het Nederl. hof, baron *d'André*, in een afscheids-gehoor ontvangen, en is de heer *Demalaret*, tot hiertoe secretaris van legatie, als zaakgelastigde van Frankrijk bij het Nederlandsche hof, aan den minister van buitenlandsche zaken voorgesteld.

— Z. M. heeft den heer *S. J. van den Bergh*, die hem een bundel gedichten en balladen had aangeboden, begiftigd met het ridderkruis van de orde der Eikenkroon.

— Z. M. heeft bij besluit van den 27sten Aug. l.l. goedgevonden, aan den generaal-majoor jhr. *J. T. van Spengler*, laatst minister van oorlog, te verleenen een pensioen van *vierduizend* gulden.

— Bij Z. M. besluit van den 24sten Aug., is voor de militaire akademie te Breda een nieuw reglement vastgesteld, en tevens aan die inrigting de naam gegeven van: „ Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt."

— Aanstaanden Woensdag, den 8sten dezer, zal de Eerste Kamer der Staten Generaal hare werkzaamheden hervatten. Aan hare beraadslagingen zijn onderworpen de volgende voordragten van wet, als: 1) nopens de betaling van het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland; 2) wegens den waarborg en belasting der gouden en zilveren werken; 3) tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz. in het hertogdom Limburg; 4) tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel eau de carmes; 5) tot onteigening van perceelen voor den weg langs de nieuwe haven te Groningen; 6) tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen; en 7) een groot aantal naturalisatiën.

Van den 5den. Z. Exc. de heer *Thorbecke* is gisteren avond in goeden welstand van zijne reis naar Zeeland in de residentie teruggekomen. Z. Exc. heeft heden morgen zijne werkzaamheden aan zijn departement hervat.

— Uit Ischl meldt men, dat onze verdienstelijke landgenooten, de heer *Lazare*, pianist, en de heer *Hekking*, violist, Donderdag l.l. de eer hebben genoten, zich op eene soirée musicale te doen hooren, die door Hare Maj. onze geëerbiedigde Koningin gegeven werd. Die soirée werd bijgewoond door Z. M. den Keizer van Oostenrijk, de Aartshertogen H. D. broeders, zijnen vorstelijken vader en moeder, H. M. de Koningin van Pruissen en H. K. H. Prinses *Sophia*. Onder de aanwezigen merkte men op den graaf *van Mavendorff* en den graaf *von Arnim*. De toonkunstenaren mogten de hooge tevredenheid van H. M. de Koningin en van de hooge gasten in ruime mate wegdragen. Het behaagde H. M. de virtuozen met een aanzienlijk geschenk te begiftigen, tot herinnering aan deze luisterrijke soirée.

De beide tooneelkunstenaren hebben in het Casino een concert gegeven, dat door H. M. de Koningin en vele der vorstelijke personen, die te Ischl vereenigd zijn, met H. D. tegenwoordigheid werd vereerd, en waar de heeren *Lazare* en *Hekking* nieuwe blijken van goedkeuring hebben mogen ontvangen.

AMSTERDAM, 3 September.

De directie der Nederlandsche bank heeft, naar aanleiding van het Kon. besluit van den 9den Junij 1852 (*Staatsblad* no. 124), bekend gemaakt, dat op den 31sten Augustus j.l. in omloop waren aan bankbiljetten *f* 75,281,550; dat de saldo's van rekeningen-courant beliepen *f* 7,355,396.14, en dat aan munt en muntmateriëel voorhanden waren *f* 95,868,444.71.

— Men schrijft aan de *Amst. Ct.*: „ Men heeft gezegd, dat Z. M. de Koning eerstdaags de provinciën Utrecht en Gelderland zoude bezoeken. Ik kan u verzekeren dat daar niets van aan is, en er zelfs geen plan toe heeft bestaan. — Hetgeen men van de groote promotie, die in de eerste helft dezer maand bij de infanterie zoude plaats hebben, gezegd heeft, meen ik ook zeer te kunnen betwijfelen."

— Omtrent het reeds kortelijk vermelde spoorweg-ongeluk deelt de *Amst. Ct.* het volgende mede: Woensdag middag heeft de beurstrein van Rotterdam op deze stad een oponthoud gehad van ongeveer een paar uur. In vollen gang zijnde, nabij Piet-Gijzenbrug, vóór dat men aan den bogt van Voorhout komt, liep de locomotief eensklaps van de rails. Gelukkig dat onmiddellijk de ketting, die den tender aan den goederen-wagen hecht, brak, waardoor alleen de locomotief en de tender de rigting naar de sloot namen, en de trein nog wel een vijftig ellen op de rails bleef voortloopen.

De locomotief is in den sloot gestort, doch de tender bleef op den wal staan. De reizigers en ook de stoker op de locomotief hebben hoegenaamd geen letsel bekomen, doch de zoo wakkere machinist *Hagendijk* is een weinig gekwetst. Geheel het personeel heeft loffelijk gewerkt, om een ongeval — gelukkig tot de zeldzaamheden op onze spoorwegen behoorende — zoo veel en zoo spoedig te verhelpen, terwijl de administratie doeltreffende maatregelen nam, om het vervoer van reizigers en goederen te bevorderen.

Op dit oogenblik heeft de dienst weder haren geregelden gang.

ANDIJK, 30 Augustus.

De dag van heden was in deze streek zeer bijzonder. De nacht was lief, stil, warm met eene sterke daauw. Ten 3 ure lichtte het zwaar en ten 3½ ure donderde en regende het. Na 5 uur was het bedaard, maar de lucht bleef zwanger van onweer; want ten 9½ uur viel er eene donderbui, gaande langs het W. naar het N. bij de grootste stilte. En ten 10½ uur alweer eene donderbui in het W., met veel regen over de plaatsen: Twisk, Opperdoes, Hoorn, Medemblik, Wieringen en over de geheele Zuiderzee naar de Friesche kust toe. Na die bui was het zonderling. Een drukkende barometer, een hooge thermometer. Van 12 tot 1½ ure donderde het letterlijk onophoudelijk, vergezeld van felle bliksemschichten, zonder regen. Toen vertoonde zich in het Z. W. eene verschrikkelijke onweersbui, die eerst over Hoorn en de bovengenoemde plaats met zeer veel geweld en stortregens losbarstte en hier op dat oogenblik eene vreemde luchtsgesteldheid aanbood. Een zonderling natuurverschijnsel vertoonde zich aan ons oog. Het begon zacht te regenen, maar er kwam vervolgens zooveel drift en werking in de lucht, als niemand hier welligt ooit aanschouwde. Het zwerk woelde hevig dooreen, daar de laagst hangende wolken als stofjes geweldig werden uitgestrooid, verdeeld, en met eene ongekende drift van een scheidden. Op eenen geringen afstand werd het zwerk als door een geweldig gedreven wind voorgestuwd, ofschoon het beneden nog stil was. Na die beweging liet zich de hagel, die ook vooraf in de bui zigtbaar was, met een verschrikkelijk geweld los; hagel, welke in stukken ijs veranderde, hier nooit zoo groot gezien: van verschillenden vorm, van allerlei gedaanten: rond, vierkant, hoekig, ovaal rond en puntig, de meeste met zeer scherpe hoeken, en ter grootte van een *kivitsei*, enkelen gelijk een *hoenderei*, de meesten in het hart wit, niet ruig, maar doorschijnend, vertoonende de meesten in het hart een hagelsteen van gewone grootte.

(Velen hadden den vorm zoo als afgebeeld is in *J. F. Martinet*, Catachismus der Natuur, d. 1, blz. 118. Zie verder *Martinet* over de nat hist. van ons vaderland, p. 208, alwaar hagel wordt vermeld van 1¼ pond, 5 Julij 1760 in de meijerij gevallen, p. 286, f. 99 en 439. De jaren 1851 en 1852 hebben bijzonder veel overeenkomst met die van 1779 en 1780 wat de winters, warmte en onweders betreft). Hoewel er niet geweldig veel wind bij was, rigtte hij groote schade aan, daar alle ongedekte glasruiten in het W. uitkomende, verbrijzeld werden, beloopende het getal tusschen de 300 en 400, en enkele nog te veld staande gewassen werden gekwetst. Ook de vruchtboomen leden veel, zijnde de peren en appelen zwaar beschadigd. Het was een groot kwartier ontzettend weder. Allen waren als verwezen. Daarna was het bladstil; regen, bliksem en donder tot 3 uur, besloten met een' knetterenden slag. Er was ook een hoos bij. Het gewigt was van de grootste stukken ijs ½ ned. ons, velen van 3 a 4 lood. De wind was 's morgens tot 11 uur Z. Z.-W., daarna Z.-O., en ten 1½ uur N.-W.; de thermometer van *Fahrenheit* teekende 74 gr. Na 4 ure was het weer lief, stil, warm, zijnde de lucht alleen maar bekoeld. Des avonds was het schitterend, mooi, helder weer. Ten half 12 ure dreef er weder eene bui langs het Z. naar het O.

BREDA, 1 September.

Daar het is gebleken, dat op onderscheidene plaatsen van de reeds gespannen gedeelten van den telegraaf langs de lijn van Rotterdam naar de Belgische grenzen gebreken gevonden worden, die grootendeels aan baldadigheid te wijten zijn, zoo zijn de onderscheidene gemeentebesturen door de regering uitgenoodigd geworden, op de werken van den rijks telegraaf, onder hunne gemeente, een streng toezigt te doen houden; terwijl de noodige bevelen zijn gegeven, om de beambten van den waterstaat en bijzonder de kantonniers langs de groote wegen van Rotterdam naar Antwerpen, voor het behouden van het gemaakte werk, te doen waken; zijnde de beschadiging of verstoring van telegrafische toestellen, bij art. 12 der wet van den 7den Maart 1852 (*Staatsblad* no. 48), met de straffen van art. 257 van het strafwetboek bedreigd.

UTRECHT, 2 September.

De forten der defensielinie van Utrecht, gelegen te Honswijk, Asperen en Vuren, zullen achtereenvolgens worden gearmeerd, en zullen van uit dezelve proefschoten met ligt en zwaar geschut worden gedaan; dien ten gevolge zal er een detachement van het 2de reg. vestingartillerie, onder bevel van den kapitein *Snoeck*, en vergezeld van den 1sten luit. *Dröher*, van Gorinchem naar opgemelde sterkten vertrekken, ten einde aldaar bovengenoemde werkzaamheden te volbrengen.

ROTTERDAM, 2 September.

Wij vernemen, dat met het barkschip *Gouverneur-generaal Rochussen*, kapit. *G. F. Rijken*, dat op den 1sten September van hier naar de Kaap de Goede Hoop is uitgezeild, wederom eenige passagiers naar die kolonie worden overgevoerd. Onder dezen telt men den predikant *Dk. van der Heff*, wiens bestemming is naar de binnenlanden van Zuid-Afrika, bij de uitgewekene, thans door de Engelschen als onafhankelijk erkende boeren of Afrikaansche Hollanders, zoo als die menschen zich zelven noemen. Nog zijn met dat schip vertrokken drie onderwijzers, die nog vóór hun vertrek het genoegen mogten smaken de berigten te vernemen, gezonden naar het oude vaderland door de onderwijzers, vijf maanden geleden met het schip *Canton* vertrokken. Diensvolgens zijn hunne uitzigten allezins gunstig. Een dier in April vertrokkene onderwijzers (*Kleinenberg*) schrijft, dat aan hem en zijne beide vrienden drie onderwijzersplaatsen waren aangeboden, een van *f* 1200, een van nagenoeg *f* 1000 en een van *f* 700, zonder de woning of de voordeelen aan kerkedienst als anderzins verknocht, te rekenen. Ook de wedw. *M*..., geb. *K*..., die als onderwijzeres te gelijk met hen was vertrokken, vond bij hare aankomst eene standplaats."

SCHIEDAM, 3 September.

Heden morgen is van den eersten van Amsterdam komenden spoortrein nabij Delft eene as van de locomotief gebroken, waardoor de trein niet is kunnen doorgaan; de dienst is echter dadelijk hersteld.

GOUDA, 4 September.

Met de vervaardiging van den Artesiaanschen put op de markt alhier is men thans gevorderd tot 160 Amst. voeten onder den grond.

LEEUWARDEN, 2 September.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 28 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5351 runderen.

ASSEN, 1 September.

Hebben wij voor eenige dagen medegedeeld, dat aan ons is vertoond een valsch vijfstuiverstukje, heden is dit het geval met een' valschen gulden, met het jaartal 1846, ontvangen door den betaalmeester ter dezer stede. Hij is te herkennen aan de blaauwe kleur, en is drie wigtjes en twee korrels ligter, dan een gewone gulden, die, zoo als bekend is, een lood weegt. Ook ontbreken er het randschrift aan en de letters V. D. K. aan den voet van het borstbeeld.

GRONINGEN, 6 September.

Door het klassikaal Kerkbestuur van Groningen zijn nog tot proponenten bevorderd: de heeren A. B. MUNRO en J. C. RIETHAGEN.

— De verjaardag van Z. K. H. de Prins VAN ORANJE werd Zaturdag laatstleden alhier op de gebruikelijke wijze herdacht. Door buitengewoon heerlijk weder begunstigd, was de parade, die door het garnizoen alhier werd gehouden, luisterrijk.

— In de afgeloopen week is alhier de arrestatie bewerkstelligd van zekeren jongeling H. B. N., afkomstig uit deze provincie, doch in deze stad woonachtig, als beschuldigd van diefstal, gepleegd in de gemeente, alwaar hij vroeger woonachtig was.

— De ruim 10jarige zoon van JAN JURJEN MEIBOOM, wonende in de Rotterdammerstraat alhier, gisteren bij het Boterdiep buiten de Ebbingepoort zijnde te spelen, geraakte hierdoor in dat water. — Een jongeling van omstreeks 14 jaren, met name KOOS FRANSSEN, aldaar woonachtig, merkt het ongeluk op, ging in eene aldaar liggende boot, en het gelukte hem, met medehulp van WILLEM JOHANNES CREMER, stalknecht bij den kastelein MELLES aldaar, den jongen te redden.

— Ook de 7jarig zoon van de wed. FOLKERS, wonende aan den wal bij de Driemolendrift, werd in de afgeloopene week bijna het slagtoffer van zijne onvoorzigtigheid; met meer andere knaapjes zich bij het heestergewas aan den grachtkant aldaar, bezig houdende met het plukken van zoogen. jopen, stortte hij naar beneden in dat water en ware zekerlijk verdronken, zoo geene hulp was komen opdagen.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 128, bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 3den September 1852, no. 12, nopens de vermelding op de certificaten van goed gedrag, af te geven aan personen, die zich voor de koloniale dienst wenschen te verbinden, of de belanghebbenden vroeger zijn gevonnisd.

— Men verneemt dat de rijks-ontvanger te *Muntendam* Maandag l.l. die gemeente heeft verlaten, zonder orde of beheer op zijn kantoor en goederen gesteld te hebben, ten gevolge waarvan, op aanzoek van den burgemeester, door den controleur van Zuidbroek het kantoor is opgenomen, en op diens verzoek door den heer plaatsvervangend kantonregter, na opgemaakten inventaris, verzegeld. Bij het openbreken van den lessenaar en nazien der kasten is gebleken, dat alle gelden en goederen waren weggeruimd, terwijl er niets dan vodderijen waren achtergelaten.

— Donderdag l.l. werd te *Farmsum*, bij den logementhouder J. O. BRONSEMA, eene harddraverij met paard en chais gehouden. Tien paarden dongen naar den uitgeloofden prijs, bestaande in een fraai zilveren tabakskomfoor, welke werd behaald door het paard van den heer BALK van Roode Haan, terwijl de premie, een sierlijke, met zilver gemonteerde sigarenkoker, is ten deelgevallen aan den heer EELSEMA, van Eelshuis. Dit hier zoo geliefkoosd volksfeest had plaats onder toevloed van eene groote menigte aanschouwers en werd begunstigd door het fraaiste weder.

— Men berigt ons uit *Termunterzijl* van den 5den dezer:

„ Opgeluisterd door eene wéluitgevoerde veldmuzijk, werd gisteren middag de aangekondigde harddraverij gehouden bij T. S. KEIZER, te *Termunterzijl*. Zes paarden namen aan den wedstrijd deel. De prijs bestond in een sierlijk zilveren vuurkomfoor en de premie in eene fraaije, met zilver gemonteerde, conditieschel. — De eerste werd na een herhaald kamprijden behaald door den welbekenden harddraver, toebehoorende aan den heer P. OOSTERVELD, van de Draaijerij, en de laatste viel ten deel aan den veelbelovenden zwarten ruin *de jonge Goliath*, van den heer S. S. NIJHOFF, van Oterdum, beide door de eigenaars bereden.

„ Een gul zamenzijn van het talrijk publiek besloot tot veler genoegen dit volksvermaak.

„ Heden morgen echter trof eene droevige mare ons ooren. De heer L. A. DE BOER, van Weiwerd, wiens paard mede in de baan was geweest, mogt zijne woning niet levend weder betreden. Onmiddellijk na afloop der harddraverij huiswaarts willende keeren, trof hem namelijk, nabij zijne woonplaats gekomen, een droevig ongeluk.

„ Zoo als het maar al te dikwijls gaat, een ander rijtuig voorbij willende rijden, welks eigenaar zulks ongaarne wilde gedoogen, werd hieruit eene soort van wedloop geboren, met dat noodlottig gevolg, dat de chais van DE BOER, over een' onvoorzigtig aan den weg gelegden sleep gerakende, omstortte, — hetwelk hem het leven kostte.

„ Eene nieuwe les om zich toch te wachten voor het zoo gevaarlijke in snellen draf of galop elkander voorbij rijden, en tevens voor hen, die de onverantwoordelijke gewoonte hebben allerlei voorwerpen aan de wegen neder te leggen. De veldpolitie zie hierop toch naauwlettend toe."

— Men berigt ons uit *Ter Apel*, van den 4den September:

„ Zaturdag den 27sten Augustus had te *Ruitenbroek* (kon. Hannover) de begrafenis plaats van zekeren H. HOLLEN aldaar. Maandag daaropvolgende is gen. HOLLEN opgegraven door 't gerigt van 't ambt Meppen, en 't ligchaam naar bovengenoemd ambt vervoerd, om de volgende gegronde redenen: hij had, naar men verneemt, drie sneden in den keel en eene in den rug, terwijl het ligchaam overigens geheel beschadigd was. Er heeft eene lijkopening plaats gehad en zijn in deze zaak reeds 14 getuigen gehoord.

„ De beschuldigde of verdachte persoon zit reeds te Meppen in arrest en heet WILLEM NIEUWHOF, alwaar de oude H. bij in huis woonde. NIEUWHOF moest hem levenslang onderhouden. De vrouw van NIEUWHOF is mede gearresteerd, terwijl hunne goederen onder bewaring zijn gesteld."

— Men verzoekt ons te berigten, dat het vermiste paard van L. J. BOERMA, in de *Kiel*, dood is teruggevonden.

— Wij vernemen dat de deelnemingen in de door de heeren J. KLIJN C. S. ontworpen *Drentsche veen- en kanaalmaatschappij*, sedert den 15den Augustus l.l. vooral te *Dordrecht* zeer aanmerkelijk zijn toegenomen. Door velen wordt alzoo het tot stand komen dezer onderneming, die zich in zoo vele opzigten aanbeveelt, niet meer in twijfel getrokken.

De terugroeping van den Franschen Gezant.

Prof. VREEDE, te Utrecht, zegt daaromtrent (in de *Utr. Ct.*) o. a. het volgende:

„ Na de eenstemmige verwerping van het ontwerp van wet, uitvloeisel van het tractaat, door den baron D'ANDRÉ met onzen minister van buitenlandsche zaken gesloten, kon een of ander blijk van verstoordheid van den Franschen President niet bevreemden. Moest niet zijne gramschap den onhandigen staatsman treffen, die, de kaart des lands niet kennende, door al te grooten ijver de pas behaalde overwinning bedorven en verijdeld had; die den naam van zijn meester door eene ontijdige ratificatie, door de verspilling van het Grootkruis der Orde van het Legioen van Eer, vruchteloos had in het spel gebragt? Dat die minister derhalve weldra 's Gravenhage zoude verlaten, lag in den aard der zaak. —

Maar de terugroeping heeft blijkbaar nog eene andere beteekenis: de President wil Nederland niet langer met het verblijf van een' *Gezant* vereeren; een *Zaakgelastigde* is meer dan genoeg.

„ Verlangt de President voortaan slechts een Chargé d'affaires hier te lande te accrediteren, de eer van den Koning der Nederlanden duldt niet, aan het Elysée door een' staatsman van hoogeren rang vertegenwoordigd te worden. Onzes inziens, is het onverwijld vertrek van den grijzen generaal FAGEL uit Frankrijk onvermijdelijk, indien men onzen gezant den hoon besparen wil, daaruit op last van den President verwijderd te worden.

„ Over andere denkbare gevolgen van dezen zonderlingen toestand tusschen Nederland en Frankrijk, zullen wij voor 's lands niet uitweiden."

Maatregelen in Zuid-Holland tegen de zoogenoemde Electro-Biologie!

De prov. commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zuid-Holland heeft de volgende missive aan gedep. staten dier provincie gerigt:

'sGRAVENHAGE, 5 Aug. 1852.

„ Bij de provinciale commissie voor geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zuid-Holl., residerende te 'sGravenhage, is ingekomen eene missive en bijlage van de stedelijke geneeskundige commissie alhier, gedagteekend den 3den Augustus l.l., van welke beide stukken zij de eer heeft u, mijne heeren, afschrift toe te zenden.

„ Aangezien al datgene, wat in staat is om op de gezondheid der ingezetenen eenen merkbaren invloed uit te oefenen, tot de geneeskundige politie behoorende, aan de zorg der provinciale geneeskundige commissiën toevertrouwd is;

„ Aangezien de invloed der zoogenoemde electro-biologie van DE KONINGH en andere zoo sterk is, dat de wil van den behandelden persoon daarbij ten eenenmale aan dien van den uitoefenaar onderworpen wordt;

„ Dat deze morele magt van den uitoefenaar gepaard gaat met eenen invloed op het geheele zenuwleven van den behandelden persoon, van dien aard, dat alle zintuigen verward worden;

„ Dat uit deze in het oogloopende uitwerking gemakkelijk af te leiden is, hoe groote stoornissen in het geheele zenuwleven daardoor veroorzaakt moeten worden;

„ Dat deze stoornissen in het geheele organisme sporen kunnen en moeten achterlaten, welker uitgebreidheid en gewigt ook niet te bepalen is, daar de ervaringen daarover nog niet genoegzaam zijn;

„ Dat uit al het aangehaalde af te leiden is, dat de bevoegdheid, om zoodanigen invloed op de ingezetenen uit te oefenen, niet dan aan geneeskunst-oefenaren mag toegekend worden, welke uit den aard van hun beroep de verantwoordelijkheid over leven en gezondheid, volgens bestaande wetten dragen, en door hunne kennis van het organisme alleen in staat zijn den aard van dien invloed in te zien en te leiden;

„ Dat de heer DE KONINGH en anderen daarentegen deze kennis niet alleen missen, maar dien invloed bezigen als een middel om geld te winnen en met de nieuwsgierigheid van het publiek een gevaarlijk spel te spelen;

„ Zoo is het, dat de commissie, naar aanleiding van art. 31 van het Kon. besluit van den 31sten Mei 1848 (*Staatsbl.* no. 25), u voorstelt, om de uitoefening dier zoogenoemde electro-biologie in deze provincie, door niet bevoegde personen ten strengste te verbieden."

Gedeputeerde Staten der prov. Zuid-Holland, gelezen hebbende bovengemelde missive, hebben bij resolutie van den 18den September goedgevonden, onder mededeeling der missive van de prov. geneeskundige commissie, de aandacht van de burgemeesters der gemeenten in Zuid-Holland te vestigen op de openbare voorstellingen ter uitoefening der *electro-biologie*, met verwijzing naar art. 188 der gemeentewet, volgens hetwelk zij bevoegd zijn om vertooningen van zoodanigen aard, die geacht worden voor de gezondheid schadelijk te zijn, in hunne gemeente te verbieden.

Kool.

Een der voornaamste tuin- en akkergewassen is de witte kool, bij de landlieden in Gelderland meestal onder den naam van kapperskool bekend. Dit gewas verschaft ons niet alleen des zomers eene welsmakende groente, maar is ook des winters onder den naam van zuurkool onmisbaar. Eene der voornaamste oorzaken, dat dit gewas somtijds tegenvalt, is, dat dezelve bij het opgroeijen dikwijls verkeerde uitspruitsels krijgen, welke onder den naam van kwade harten bekend zijn. Een landman onder Doetinchem heeft echter dit jaar eene proef genomen om dat ongemak te vermijden, hetwelk met den besten uitslag is bekroond, waarom wij het noodig

oordeelen, deze handelwijze in het belang van de aankweeking van dit zoo nuttig gewas algemeen bekend te maken. Deze landman had in de maand Mei jl. omstreeks 700 witte koolen geplant, doch alras ontwaarde hij dat bij velen derzelve zich verkeerde uitspruitsels of kwade harten voordeden. Hij besloot daarop om niet alleen de overtollige harten te vernietigen, maar ook de onderste bladen der plant te breken, ten einde dezelve hare groeikracht te ontnemen, en alzoo meer op een bepaald punt te vestigen. Aanvankelijk leverde deze koolakker het gezigt op als ware hij door een geweldige hagelbui geteisterd, doch thans pronkt dezelve met groote en zware koolen, die anders weinig of niets zouden hebben uitgeleverd.

De Spaarbank te Parijs gedurende 1851.

Het bestuur der Parijsche spaarbank heeft zijn verslag over het dienstjaar 1851 openbaar gemaakt. Men heeft, gelijk bekend is, den toevloed van grootere kapitalen naar de spaarbanken moeten tegengaan door verlaging van het maximum der van ieder inlegger aan te nemen som, doch daarbij bepaald dat het meerdere, zoo de inlegger het verlangt, zonder kosten voor hem in staatsrente zal belegd worden, zoodra het genoegzaam' is om minstens 10 fr. rente aan te koopen. Ten gevolge dezer bepaling, is door de Parijsche spaarbank in 1851 een bedrag aan 3 en 5 percents rente van niet minder dan 339,594 fr. aangekocht. De ministeriële *Patrie* vermeldt dit als een verblijdend verschijnsel, dewijl alzoo het nationaal vermogen door besparing toeneemt, en de arbeidsman, staatsschuldeischer geworden, onmiddellijk en tastbaar belang bij de handhaving der openbare orde en de bestendigheid der staatsinrigting heeft.

De Roos van *Hope*.

Koh-i-Noor, de groote diamant, die eens de eigendom van Oostersche vorsten was, heeft, gelijk men weet, op de gehouden Londensche tentoonstelling eenen mededinger gehad, die sinds dien tijd eerst breeder ter sprake kwam. Hij wordt naar zijnen bezitter *de roos van Hope* genoemd. Het is een safier-blaauwe diamant, wiens hooge waarde meer in de kleur dan in de grootte van den steen bestaat. De heer HOPE kwam op de volgende wijze in het bezit van den steen. In 1821, toen GEORGE IV gekroond werd, behoorde de steen aan een der rijkste juweliers te Londen, die hem voor weinige ponden st. van eenen matroos moet gekocht hebben. Mr. ELLISSON, de juwelier, schatte de waarde op 60,000 p. st. (*f* 720,000), maar wilde hem voor 30,000 verkoopen. De heer HOPE wenschte den steen te zien, en deze behaagde hem. De juwelier eischte de 30,000 p. st. (*f* 360,000). Met de grootste bedaardheid opende de heer HOPE zijne portefeuille, nam eenen wissel van 13000 p. st. (*f* 156,000), legde dien naast den diamant op de tafel en zijn horologie daarbij, terwijl hij zeide: „Zie naauwkeurig op het horologie; ik laat u vijf minuten tijd; dan neemt gij óf den wissel óf den diamant.” De heer ELLISSON vraagt 24 uren bedenktijd. „Geene sekonde meer!” was het antwoord. De hand van den juwelier strekte zich bij afwisseling naar den wissel en naar den diamant. De vijf minuten zijn om en de heer ELLISSON grijpt naar den wissel en de heer HOPE neemt den diamant. Tot den tijd der groote tentoonstelling gebruikte deze den steen slechts, om zijne verzameling van mineralen te vermeerderen. Daar lag hij twintig jaren onder andere steenen, die met de rubriek *mineralische combustibelen* aangeduid waren, tot hij in het glazen paleis zijne stralen verbreidde.

Kerknieuws.

CHAAM, 3 September. De kerkeraad, kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente alhier, hebben van den minister, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst, de volgende alphabetisch gestelde nominatie van predikanten ontvangen: *van Buuren*, te Spijk; *Dekkers*, te Bloemendaal; *Giltay*, te Krabbendijke; *Steringa Kuyper*, te Someren; *Leyds*, te Hoogeloon; *Moquette*, te Rijnzaterwoude; *Niemeijer*, te Dinteloord; *Peters*, te Stavenisse; *Pollen*, te Hattem; *Roorda*, te Nes op Ameland; *Scholten*, te Lage Zwaluwe; *Bussingh de Vries*, te Benthuizen.

— Ds. *W. Pollen*, te Hattem, heeft voor het beroep naar Garijp en Suameer bedankt.

— Ds. *W. A. Becking*, te Hantum, heeft het beroep naar Scharnegoutum (klass. Sneek) aangenomen.

— Ds. *W. A. van Bensekom*, te Kootwijk, heeft voor het beroep naar Warns (klass. Sneek) bedankt.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 1 Sept., kapit. *Klasen* Antje, van Londen; *Scholtens* Grietje, van Archangel; *de Boer* Gesina, van Stockholm; *Kroon* Vr. Wicherdina, van Dantzig; den 3den *Schummelketel* Johanna Maria, van Petersburg; *Gruppelaar* Niesina, van Odessa; *Nieboer* Hendrika, van Cardiff; *Kuitze* Jonge Wicher, van Koningsbergen; *de Jonge* Ettina, van Dantzig; den 4den *Veling* Catharina, van Londen; *Blouw* Gezina, van Sunderland; *Wegener* Gebroeders, van Archangel. — Te Texel den 1 Sept., *van Aken* Hendrika Dorothea, van Rochefort; den 3den *Weits* Geertruida Alida, van Portorico. — In het Vlie den 1 Sept., *Boon* Jantina, van Nerva; *Waterborg* Fokkiena, van Odensee; *Kuiper* Vr. Maria, van Fredrikstad. — Te Helvoet den 1 Sept., *Stoelman* Groningen, van Nickerie; *de Boer* Elisa, *Klasen* Elisabeth, *Koerts* Juffer Garrelts, alle 3 van Archangel; den 2den *de Groot* Klasina Arendina, van Koningsbergen. — Te Brielle den 31 Aug., *Pronk* Roelina Oostra, van Londen; den 3 Sept., *Tuntelder* Geertruida, van Petersburg. — Te Newjork den 19 Aug., *Smit* Prins Hendrik, van Amsterdam. — Te St. Nazaire den 30 Aug., *Postema* Martha, van Dantzig. — Te Bordeaux den 31 Aug., *Lovius* Trekvogel, van Amsterdam. — Te Rouaan den 31 Aug., *Blouw* Annechiena, van Rotterdam. — Te Geud den 1 Sept., *Douwes* Isabella, van Bergen. — Te Londen den 31 Aug., *Sap* Broederliefde, den 1 Sept. *Lever* Klasina Engelina, *Busch* Wilhelmina en den 2den *Brouwer* Ons Genoegen, alle 4 van Amsterdam. — Bij Douvres den 29 Aug., *Dik* Catharina, van Amsterdam naar de Zwarte Zee. — Te Liverpool den 29 Aug., *Karst* Martha Alida, van Nantes; den 30sten *Hofkamp* Hortense, van Antwerpen. — Te Gloucester den 31 Aug., *de Borg* Geerdina, van Groningen. — Te Belfast den 29 Aug., *de Boer* Fenna en den 31sten *Smit* Catharina Alexonda, beide van Nantes. — Te Grangemouth den 30 Aug., *Swiers* Anna Maria, van Stettin. — Te North Shields den 30 Aug., *Orsel* Egberdina Scheuringa, van Schiedam; *Klein* Concordia, van Groningen; den 1 Sept., *de Jong* Ida en *Pronk* Gezina, beide van Rotterdam; *Reijer* Jantje Hillegonda, van Groningen. — Te Hocksiel den 28 Aug., *Deters* Maria Margaretha, van Amsterdam. — Te Hamburg den 1 Sept., *Prins* Weldaad, van Staatenzijl; den 2den *de Haan* Vr. Gesina en *Koops* Gesina, beide van Makkum; *de Boer* Jantina Venema, van Aberdour. — Te Bremerhaven den 30 Aug., *Dauws* Venema, van Termunterzijl; den 1 Sept., *Kemper* Gebroeders, van Antwerpen. — Te Wismar den 27 Aug., *de Jong* Jantina, van Dokkum. — Te Flensburg den 30 Aug., *Esbra* Elisabeth, van Amsterdam. — Te Colberg den 27 Aug., *Stuitje* Christina Johanna, van Amsterdam. — Te Dantzig den 27 Aug., *Zwaal* Barend, van Harlingen; *Schuur* Agatha, van Antwerpen; *Munneke* Margaretha Gesina, van Newcastle; *Doekes* Alida Giezen, van Hartlepool; *Leening* Margaretha Alida en *de Jong* Jacoba Johanna, beide van Lubeck; den 28sten *Reelfs* Josephine Wilhelmina en *Pomper* Margaretha, beide van Amsterdam; *Pik* Maria Aurelia, van Hartlepool; den 1 Sept. *Stuit* Eendragt, van Koppenhage. — Te Pillau den 28 Aug., *Wijbes* Vriendschap, van Amsterdam; den 29sten *Hazewinkel* Roelf Giezen Jr. en *Schoon* Johanna Geertina, beide van Dordrecht; *Hoetjer* Geertruida Lammechiena en den 30sten *Warners* Tjaardina Fennegina, beide van Newcastle. — Te Memel den 27 Aug., *Onnes* Johanna Geertruida, van Koppenhage; den 29sten *Woudstra* Jonge Kerst, van Koningsbergen. — Te Bolderaa den 19 Aug., *Buining* Magdalena, van Hartlepool. — Te Bergen den 19 Aug., *Broekema* Hillegina, van Charlestown; *Legger* Machiena van Sunderland; *van Deest* Hendrika, van Stavanger.

Binnengekomen in het Vlie den 3 Sept., kapit. *Wegener* Gebroeders, van Archangel; *de Weerd* Pieter, van Petersburg; *Mester* het Vertrouwen, *Brons* Ellegonda en *Sluiter* Jacomina, alle 3 van Koningsbergen; *Visser* Maria en *de Groot* Geertruida, beide van Fredrikstad. — Te Brielle den 3 Sept., *Scherpbier* Alberdina, van Bergen. — Te Vlissingen den 3 Sept., *de Jonge* Antje Sleeswijk, van Stockholm. — Te Londen den 2 Sept., *Vlas* Hendrika, van Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 1 Sept., kapit. *Bakker* Johanna, naar Dantzig; *Hendriks* Hillegonda Ida, op avontuur; den 2den *Zoutman* Geertruida en *Gerkens* Therese, beide naar Londen; *Lukkien* Jellina Roelina, naar Rostock; den 3den *Lucht* Gezina, naar Petersburg; *Blaak* Jantina, naar Koningsbergen; *Gortjes* Jonge Gerrit, naar Dantzig; *Pronk* Gezina Pronk, naar Amburg; *Klein* Tweel, Daniel en Wilco, op avontuur. — Van Texel den 2 Sept., Vriendschap Jonge Gerrit, *Woudstra* Vriendschap en *Huizinga* Margaretha, alle 3 naar Londen; *Giezen* Nijverdal, naar Dundee; *Hoogeveen* Anna en Mientje, naar Newcastle; den 3den *Visser* Hoop, *Oostra* Margaretha Hillechiena en *Pekelder* Heidewyka, alle 3 naar Londen; *Eeftingh* Louisa Maria, naar Liverpool; *Engelsman* Christina, naar Newcastle; *Pluktje* Tietsia, van Sunderland. — Uit het Vlie den 1 Sept., *Ellens* Lammegina Margonda, naar Dantzig; den 2den *van der Wal* Geerdina, naar Petersburg; *Sprik* Twee Gebroeders, naar Frederikstad. — Van Helvoet den 3 Sept., *Rozenbeek* Heinouw Engelkens, naar Londen; *Verstok* Regina Elisabeth, naar Pillau. — Van Brielle den 3 Sept., *de Groot* Margaretha Bakker en *Oldenburger* Sara Maria, beide op avontuur. — Van Maassluis den 3 Sept., *Bakker* Jonge Tijs, naar Stockholm; *Bolkestein* Roelina Gezina, naar Riga; *Kranenburg* Vr. Neeltje, naar Bergen. — Van Liverpool den 29 Aug., *Bakker* Frouwina, naar Petersburg. — Van Hamburg den 31 Aug., *Joosten* Henderika, naar Dantzig; den 3 Sept., *Bakker* Jantje en *Bakker* Hoop, beide naar Sappemeer. — Van Dantzig den 26 Aug., *Hilbrands* Vr. Wendelina, naar Amsterdam; den 28sten *Boiten* Fossina Siers, naar Bordeaux; den 29sten *Paap* Margaretha en *Stuitje* Catharina Luitgarda, beide naar Amsterdam. — Van Pillau den 28 Aug., *de Jonge* Jantina, naar Amsterdam. — Van Kiel den 2 Sept., *Kramer* Anna Christina, naar Rostock; *Boiten* Catharina Elisabeth, naar Plymouth. — Van Frederikstad den 24 Aug., *Scheppers* Eendragt, naar Delfzijl; *Boswijk* Vr. Hindrika, naar Veendam; den 25sten *Pot* Renske, naar Groningen; den 27sten *van der Veen* Johanna Gezina, naar Purmerend; *Panjer* Heilina, naar Veendam. — Van Bolderaa den 26 Aug., *de Boer* Hendrika Annechiena, *Wever* Elisabeth Maria, *Stuit* Concordia, *Leeuwes* Arendina, *Stuit* Geerdina, alle 5 naar Elseneur; *Lukens* Gesina Johanna, naar Londen; den 27sten *Zoeterkerk* Margrietha, naar Elseneur. — Van Croonstad den 26 Aug., *Munneke* Margaretha Gezina, naar Rotterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 3 Sept., *Helmers* Vier Gezusters, naar Memel; *de Boer* Zeelust, naar Frederikstad. — Van Helvoet den 4 Sept., *Mugge* Zwijger, naar St. Ubes. — Van Maassluis den 4 Sept., *van der Wal* Jantina, naar Brest. — Van Vlissingen den 2 Sept., *Gruppelaar* Hillechiena, naar Koppenhage.

ZOUTKAMP, 5 Sept. Binnengekomen den 2 Sept., kapit. *Press* Albion, van Liverpool.

Zeilklaar den 4 Sept., kapit. *van den Berg* Jantina, naar Frederikstad; den 5den *de Haan* Anna Jantina, naar Londen.

OOSTMAHORN, 5 Sept. Vertrokken den 3 Sept., kapit. *Pekelder* de Vr. Grietje, van Dockum naar Huizum; *Visser* Vr. Janneke, van Groningen naar Londen; den 4den *Brouwer* Harmina Nepperus, van Groningen op avontuur.

Zeilklaar den 5 Sept., kapit. *Vlas* de Vrouw Margaretha, van Dockum naar Wismar.

TERMUNTERZIJL, 4 September. Binnengekomen den 30 Aug., kapit. *Pasman* de Vr. Elisabeth, van Steenhuizerzijl; *Burman* Geziena, van Oldenburg; den 31sten *Dik* de Vier Gezusters, *Boswijk* Hendrika, beide van Noorwegen; den 3den Sept. *Burman* de Vr. Geziena, van Oldenburg; *Boswijk* de Vr. Hendrika, van Noorwegen; *Jurgens* Antina, van Norderneij.

Vertrokken den 30 Aug., kapit. *Janssen* Hoffnung, naar Weenen; den 1sten Sept. *Pasman* de Vr. Elizabeth, naar Leer; *Hoop* Regina; op avontuur; den 2den *Dik* de Vier Gezusters, naar Noorwegen, den 4den *Burman* Geziena, naar Leer; *Boswijk* Hendrika, naar Noorwegen.

HARLINGEN, 4 September. Binnengekomen den 29 Aug., kapit. *de Jongh* Zuiderzee, van het Nieuwediep; *Helmers* Stad en Lande, van Memel; *Lovius* Waakzaamheid, van Nerva; *de Boer* Lamina, terug uit zee met gebroken mast; den 2den Sept. *Ebes* Grietje, van Memel; *Krol* Antje en Jansje, van Archangel; den 3den *Visser* Maria, van Fredrikstadt; *de Weerd* Pieter, van Petersburg; *Valomstra* Vr. Alida, van Zaandam; den 4den *de Groot* Geertruida, van Fredrikstadt.

Vertrokken den 30 Aug., *de Boer* Willem, naar Noorwegen, den 3den Sept. *de Boer* Zeelust, den 4den *Haaijer* Goede Hoop, *de Boer* Johannes, alle 3 naar Noorwegen; *Munneke* Baudina; naar Schotland.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

29 Aug. Boekhout, Joh. Hermannus, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
Busch, Louise, v. Riga n. Plymouth, m. hout.
Poort, Catharina, v. Petersb. n. Engeland, m. haver.
Smith, Barbara, v. Sunderl. n. Croonstad, m. steenkolen.
Visser, Ymkje Visser, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Tiktak, Jantina Fennechina, v. Hull n. Riga, m. zout.
Glim, Hendr. Margr., v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
30 —— Koops, Lammechina, v. Rotterd. n. Petersb., m. suiker.
de Boer, Emilie Elizabeth, v. Kertsch n. Croonstad, m. zout.
Legger, Jezelina, v. Peterhead n. Dantzig, m. haring.
Klein, Alida Margaretha, v. Belfast n. Dantzig, m. ijzer.
Wever, Gezina Beerta, v. Hamb. n. Petersb., m. [illegible]
Smit, Geesina, v. Fisherrow n. Koningsbergen, m. ijzer.
Bieze, Anna, v. Schiedam n. Libau, m. ballast.
31 —— Stutvoet, Anneg. Harmina, v. Grangem. n. Stettin, m. ijzer.
Altona, Hendrika Margaretha, v. Stettin n. Aarhuus, m. hout.
de Boer, Zwaantina Hendrika, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
1 Sept. Ahrens, Maria Bertha, v. Hartlepool n. Malmö, m. steenk.
Peper, Alida, v. Dordrecht n. Pillau, m. ijzer.
Botje, Gesina Alida, v. Petersb. n. Antwerpen, m. potasch.
Landeweer, Zeevaart, v. Petersb. n. Rotterdam, m. potasch.
Vos, Betje Pronk, v. Newcastle n. Petersb., m. alkali.
Appel, Morgenstern, v. Amst. n. Riga, m. ballast.
Steffens, Jonge Andries, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Korter, Riga, v. Harlingen n. de Oostzee, m. ballast.
Bakker, Jantina, v. Amst. n. Koppenhage, m. stukgoed.

De Wind den 29 Aug., Z.O.; den 30sten Z.Z.W., N.; den 31sten Z.Z.O., Z., W.; den 1 Sept. N.N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

RIGA, 26 Aug. Bevracht naar de Maas: rogge tegen *f* 22 en *f* 1, Duinkerken vlas tegen 47½ fr. en 15%.

MEMEL, 27 Aug. Sedert den 20sten werd gesloten: naar Hull 15 sh., Belfast 18 sh. 6 d. per load, Antwerpen *f* 17 per last hout van 80 kubiek voet, Rotterdam *f* 19½ met 5% per last rogge. Blijft nog steeds vraag naar schepen.

PILLAU, 29 Aug. Schepen worden nog steeds begeerd. Van Koningsberg naar de Oostkust werd tot 3 sh. 7 d. naar het Eng. kanaal 4 sh. en de Westkust 4 sh. 6 d. per qr. tarwe gegeven.

DANTZIG, 30 Aug. De weinige hier aangekomene schepen hebben slechts een gedeelte van het hier voorhandene kunnen innemen en wel naar Londen en Hull tegen 3 sh. 6 d. per qr. tarwe, Amsterdam en Zaandam *f* 19½ per last rogge, Groningen *f* 15, Bordeaux 52 fr. en 15% per last hout.

218de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

4de Lijst. Geene.

UITTREKSEL uit het *REGISTER van de BROODZETTING voor de Stad Groningen.*

Maandag, 6 September 1852.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . . van 4 Ponden 40 Cts., per ℔ 10 Cts.
De Grofweiten Bol . . . „ 5 Oncen 11⁵ Cts., „ „ 23 Cts.
De Fransche Bol . . . . „ 3 Oncen 12⁵ Cts., „ „ 42 Cts.
De Regelwegge . . . . „ 3 Oncen 11⁵ Cts., „ „ 38 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol „ 3 Oncen 10⁵ Cts., „ „ 35 Cts.

Voor eensluidend Uittreksel,
De Secretaris: HORA SICCAMA.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 3 *September.*

TARWE.		Zw. Zand 66 ℔	*f* 5,00	Bl. Voer 38	» *f* 2,60
Oude Bak 70 ℔	*f* 7,25	Veen 66	» » 4,80	» 40	» » 2,65
Jarige Oml. 68	» » 6,60	» 68	» » 5,10	Zw. Voer	» »
» 70	» » 7,10	GERST.		» 38	» » 2,40
» 72	» » 7,60	N. Winter 54 ℔	*f*	» 40	» » 2,55
» Old. 68	» » 6,35	» 56	» »	» 42	» » 2,65
» » 70	» » 6,85	» 58	» »	BOONEN.	
» » 72	» » 7,35	O. » 58	» »	Paardeb.	*f* 5,25.50
N. ROGGE.		»	» »	ZADEN. ENZ.	
O. Inl. 64 ℔	*f* 5,50	N. Knobbe 60	» » 4,15	Gr.Gortp.m.	*f* 7,10,50
» » 66	» » 5,90	» 62	» » 4,35	Par. 100 N. ℔	*f* 10 *f* 12
» » 68	» » 6,30	N. HAVER.		Old. Koolz.	*f* 8,[illegible]0 tot *f* 9,60
N. » 68	» » 6,50	Dikke 38 ℔	*f* 2,45		
» »	» »	» 40	» » 2,60	Oml. dito	*f* 8,50 tot *f* 9,80
N. BOEKWEIT.		» 42	» » 2,75	Geel Mosterdz.	
N.Gr. Zd. 64 ℔	*f* 4,90	» 44	» » 2,85	Raapol. p. v.	*f* 30
» » 66	» » 5,20	» 46	» » 2,95	Prijs der boter	
» » 68	» » 5,20	» 48	» » 3,10	1e soort ¼ ton	*f* 26 *f* 26,50
		Bl. Voer 36	» » 2,40	2e » »	*f* 24 a *f* 24,50

Tarwe tot ruim vorige prijzen wel te plaatsen. — Oude Rogge 10 cent hooger. Nieuwe zonder verandering. — Nieuwe Boekweit wel te plaatsen. Oude onbegeerd. — Gerst goed prijshoudend. — Dikke Haver als voren; Voersoorten lager afgegeven. — Boonen in een doen. — Gort tot eenigzins verhoogde prijzen met goeden handel. — Koolzaad met weinig aanvoer goed prijshoudend.

AMSTERDAM, 3 *September.* Tarwe aan cons.; in entr.: 130 ℔ Saale *f* 255 bij partij; 130 ℔ b. Pools. *f* 325; 128 ℔ o. Rijn *f* 270; 125 ℔ Fries. *f* 250; 134 ℔ Kubanka *f* 255. — Rogge ruim prijshoudend; in entr.: 122 ℔ Odessa *f* 177 bij partij. In cons.: 121 ℔ Pruiss. *f* 195; 124 ℔ dito *f* 201 bij partij; 115, 117 ℔ o. Gedr. *f* 171, *f* 175, *f* 177. — Gerst in een doen: 117 ℔ j. Deens. *f* 172 alhier.

Koolzaad onveranderd: op 9 vat in Sept. 52¼ p. vl.; Oct. 53¼ p. vl.; Nov. 54 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 109, 110 ℔ Riga *f* 240; 107, 108 ℔ Egypt. *f* 275. — Raapolie dadelijk hooger betaald; op levering wel zoo aangenaam: op 6/w. *f* 31,50; vlieg. *f* 30,50 a 75; Oct. *f* 30,75 a *f* 31 a *f* 30,75; Nov. *f* 31,50; Dec. *f* 32; Mei *f* 33 a *f* 33,25. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,50; vlieg. *f* 30,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; vlieg. *f* 38.

LONDEN, 1 *September.* Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt gebragt en het aanwezige bedong nagenoeg de prijzen van eergisteren; van vreemde was de voorraad matig en de benoodigden moesten de vorige prijzen besteden. Gerst bedong bij gerijven de notering van l.l. Maandag. Haver was tot de laatste koersen gemakkelijk te plaatsen. Boonen en Erwten goed prijshoudend.

LONDEN, 3 *Sept.* Inl. Tarwe was heden goed te plaatsen tot de notering van l.l. Maandag. Vreemde ging slechts bij kleinigheden tot onveranderden prijs van de hand. Haver was tot de vorige koersen gemakkelijk te slijten. Gerst, Boonen en Erwten ruim prijshoudend.

De Veemarkt was heden zeer vast, geldende puik Ossenvleesch 3 sh. 10 p. a 4 sh. de 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 4 *Sept.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 64 7/16, 64½, 64⅜; Dito Dito 3 pCt. 77 7/16, 77½, 77½; Dito Dito 4 pCt. 96 15/16, 97⅛, 97; O. I. Leening 4 pCt. 96⅝; Amortisatie-Syndic. 3½ pCt. 95⅜; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 101⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52¾. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 72. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 23 3/16; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 44⅞, 45, 45; Coup. Bewijzen 2 15/16; Amort. Schuld 6 1/16. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 38 11/16, 38⅝.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 109¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 108; Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 96⅛; Dito 4½ pCt. 103; Dito bij *Hope* 4 pCt. 91⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91⅛. — POLEN, Cert. 4 pCt. 85⅞. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 77¾, 78⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 90 11/16, 90¾, 90¾; Metall. La. B. 5 pCt. 90 7/16; Amerik. Bank-Actiën 4 7/16; Braz. 1843 5 pCt. 100⅛; Nieuwe Mexik. 27, 1/16; Gren. 2 pCt. 23¼, ⅜; Dito Uitg. 12⅜, 7/16; Ecuador 4¼; Venez. 3½ pCt. 43¼; Dito Uitg. 17 3/16, ½; Metall. 1851 2½ pCt. 40⅛, 3/16; Dito 5 pCt. 78 7/16; Thes. Amst. 104⅜.

Holl. fondsen waren heden gunstiger gestemd, zonder dat de handel daarin eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

Spaansche waren wederom, bij eenigen handel in 1 pCts., iets aangenamer.

Van de overige vreemde effecten valt niets bijzonders te vermelden.

Van Zuid-Amerik. waren Uitg. Grenada's iets flaauwer.

N. Mexic. Onbep. Stukk. 25 7/16.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 64¼; Spaansche 1 pCt. 23 3/16; Binnenl. 3 pCt. 44 15/16 a 45; Metall. 5 pCt. 77 13/16.

AMSTERDAM, 5 *Septemb.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 64 7/16. Spaansche 1 pCt. 23 3/16. Metalliek 5 pCts. 77¾, 13/16. Dito 2½ pCts. 1851, 40 1/16, ⅛. Mexic. 27. Dito Onbep. 25½, 7/16. Grenada Onbep. 23 1/16. Dito Uitgest. 12 7/16, ½.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

ADVERTENTIEN.

den aanbevolen, zoo belooft het Genootschap zijne Zilveren Medaille aan hem, die het best en goedgekeurd wordend verslag van zoodanige proefplanting vóór den 1sten Januarij 1854 bij hetzelve zal inzenden. Deze proefteelt zal op ten minste een half bunder land moeten plaats hebben, en wel zoo, dat de eene helft beteeld wordt met verplant graan en de andere helft met dezelfde graansoort op de gewone wijze uit de hand bezaaid.

13. Daar er van den zoogenaamden Amerikaanschen *Arendploeg* reeds meer dan honderd stuks in dit ons gewest zijn ingevoerd geworden, en deze ploegsoort thans alzoo op verschillende grondsoorten en in onderscheidene streken van dit gewest beproefd wordt, zoo belooft het Genootschap zijne Zilveren Medaille voor de beste en goedgekeurd wordende verhandeling, inhoudende eene beantwoording der vraag, in hoeverre deze Amerikaansche ploeg aanbeveling verdient, en of hij, zonder of met eene geringe verandering n zijne constructie, in alle gevallen onzen gewonen voetploeg met voordeel kan vervangen? — Te beantwoorden vóór den 1sten Januarij 1854.

Alle antwoorden, welke naar eenen prijs dingen, zullen leesbaar, en bij voorkeur in de Nederduitsche taal moeten zijn opgesteld; wordende echter het gebruik der Fransche, Engelsche, Latijnsche en Hoogduitsche talen, mits met eene Italiaansche letter geschreven, toegelaten. Zij zullen niet mogen zijn geschreven met de eigene hand des inzenders, noch met diens naam en woonplaats onderteekend; maar moeten voorzien zijn van eene zinspreuk, en vergezeld wezen van een verzegeld biljet, op de buitenzijde dezelfde spreuk voerende, en in welks binnenzijde een kenbaar merk zal zijn gesteld, ten einde, in geval van niet-bekrooning, het ingezonden stuk, op vertooning van dat merk, kan worden terugbekomen. In dit biljet zal het naambriefje, met dezelfde zinspreuk als het antwoord voorzien, almede verzegeld, moeten zijn ingesloten.

Degene, die zich, vóór de toewijzing van den prijs, op eenigerhande wijze bekend maakt, zal van alle aanspraak op denzelven verstoken zijn.

Alle bekroonde stukken blijven den eigendom van het Genootschap; zullende ieder Schrijver, bij het ontvangen van den uitgeloofden prijs, zich verbinden, om hetzelve noch geheel noch gedeeltelijk, zonder goedkeuring van het Bestuur, te doen drukken.

ONDERDENDAM, 8 Augustus 1852.

Namens het Bestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN,
Secretaris.

Harddraverij te *Holwerd.*

Met consent van het BESTUUR der Gemeente **WEST-DONGERADEEL**, gedenken de gezamentlijke KASTELEINS en eenige LIEFHEBBERS te laten **Verharddraven**, op ZATURDAG den 18den September 1852: **Een' zeer fraaijen ZILVEREN TAFELTABAKSPOT met DITO KOMFOOR** tot PRIJS, door Paarden, die *niet* meer dan twee Prijzen hebben gewonnen, buiten en behalve in driejarigen ouderdom, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. De Aangifte vóór één uur ten Huize van A. S. VELLEMA, Kastelein in het *Wapen van Friesland.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

H. BUSCH GEERTSEMA,
Med. Doctor,
met
M. A. KOORDERS.

MAARSSEN, 2 September 1852.

*** Mijne geliefde Echtgenoot H. TAKENS beviel heden van eene DOCHTER.

GRONINGEN, 31 Augustus 1852.

J. BRANDTS,
Apotheker.

*** Heden beviel van eene DOCHTER A. C. VAN BUUREN, geliefde Echtgenoot van

L. J. STRATINGH.

HOOGKERK, 5 September 1852.

*** LEEUWARDEN, 31 Augustus 1852. Heden overleed, ten Huize van den *Lakenkooper* G. G. BAKKER, te *Groningen*, in den ouderdom van ruim 72 jaren, mijne geliefde Echtgenoot FROUKJE GROENEVELDT, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 40 jaren.

G. KRUIZINGA.
Mede namens onze Kinderen.

Eenige kennisgeving.

*** Heden namiddag overleed, zacht en kalm, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 68 jaren en bijna 11 maanden, mijn waarde Echtgenoot HINDRIK GEUCHIES SAP, *rustend Zeeman alhier*, aan wien ik omstreeks 43 jaren door eenen gezegenden echt verbonden was. Diep treft mij, benevens mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen dit verlies. maar wij vinden onzen troost in de hoop, dat voor den Overledene het sterven een overgang was tot een beter leven.

JANTJE R. ROELFSEMA,
Wed. SAP.

VEENDAM, 1 September 1852.

*** Gisteren ontsliep, na eene pijnlijke ziekte van ruim vier weken, zacht en kalm, in ruim eenenzeventigjarigen leeftijd, onze geliefde en onvergetelijké Vader en Behuwdvader ALEXANDER NUMAN, *Med. Doct., rustend Hoogleeraar in de Veeartsenijkunde, Secretaris der Commissie van Landbouw in de Provincie Utrecht, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Commandeur van die der Eikenkroon.*

UTRECHT, 2 September 1852.

C. STAR NUMAN.
A. S. RUKB.
I. S. RUKB, geb. **NUMAN.**

Wegens uitgebreidheid der betrekkingen eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 3 September 1852. Heden middag overleed mijne lieve Vrouw GRIETJE KAMPERS, in den ouderdom van ruim 54 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 30 jaren; 3 Zonen, 3 aangehuwde Dochters, 11 Kleinkinderen, hare 82jarige Moeder en verdere Bloedverwanten treuren met mij over dit smartelijk verlies.

A. KLUGKIST,
Poortier aan de Oosterpoort.

*** Heden overleed, op zijn' 69sten verjaardag, onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder JAKOB HONDERTMARK, in leven *Wagenmaker alhier.*

GRONINGEN, 3 September 1852.

B. BORCHERTS.
Uit aller naam.

Dienende deze zoo tot bijzondere als algemeene kennisgeving.

*** NIEUWOLDA, 3 September 1852. Heden overleed ons hartelijk geliefd jongste Dochtertje, RIKSTE. Wij mogten ons slechts dertien weken in haar aanzijn verheugen.

E. K. HAMSTER.
G. J. BUREMA.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn dierbare Echtgenoot, JACOB ROTGERS VELDMAN, in den ouderdom van ruim zestig jaren.

NIEUWOLDA, 3 September 1852.

L. J. MULDER,
Wedw. VELDMAN.

*** Heden overleed te *Groningen*, na eene ziekte van slechts vier dagen, ons innig geliefd jongste Dochtertje GEZIENA EGBERTA, in den jeugdigen leeftijd van bijna drie jaren.

HOOGKERK, 3 September 1852.

E. STEEN, Ez.
G. L. STEEN—SIKKENS.

Deze *algemeene* dient tevens tot *bijzondere kennisgeving.*

*** NOORDBROEK, 3 September 1852. Heden ontving ik uit *Keulen* het treurig berigt, dat aldaar op den 28sten Augustus j.l., aan eene kortstondige ziekte is overleden, mijne hartelijk geliefde tweede Dochter ALAGONDA MARIA GOCKINGA, in den ouderdom van ruim 44 jaren.

C. MODDERMAN,
Wedw. GOCKINGA.

*** Heden morgen overleed, tot onze bittere droefheid, onze geliefde jongste Zoon BEREND, in den ouderdom van ruim 31 jaren.

NOORDBROEK, 4 September 1852.

F. J. HUISMAN.
G. S. HEMMES.

*** Heden overleed onze veel geliefde Vader en Behuwd-Vader JAN JANS ELTJES, in den ouderdom van 65 jaren en bijna 5 maanden.

BEERTA, 4 September 1852.

J. J. ELTJES.
Uit aller naam.

Vrienden en Bekenden worden verzocht deze kennisgeving tevens voor bijzondere te willen aannemen.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:
DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK
VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de *Litteratuur* aangevuld en zijn onderscheidene *Wetten*, *Besluiten* en *Reglementen* van algemeen belang opgenomen, welke in den eersten druk niet voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde **f 4—90** *in Zakformaat* en **f 6—20** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ***WINSCHOTEN*** brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **HERFT-JAAR- en VEE-MARKT** dit jaar invalt op **den 30sten September en den 1sten October aanstaande**, betwelk, ter **voorkoming van misverstand**, aangekondigd wordt, om reden in sommige *Almanakken* **andere dagen** voor het houden der Jaar- en Veemarkt vermeld zijn.

WINSCHOTEN, 3 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.:
H. J. ENGELKENS.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris:
A. GROENIER.

Pleiziervaart naar *LEER*,

op ZONDAG den 12den SEPTEMBER.

Afvaart van *DELFZIJL* 's morgens 8 uur.
Aankomst te *LEER* plus min. te 12 uur.
Van *LEER* **terug** te 5 uur namiddags.
Aankomst te *DELFZIJL* 's avonds 8 uur.

PRIJS: De Persoon **f 1—75.**

DELFZIJL, 6 September 1852.

De Agent:
K. HAZENHOEK.

HEROPENING DER DILIGENCEONDERNEMING

van *Groningen* naar *Zwolle*,

op Dingsdag den 7den September 1852.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek bekend te maken, dat zijne **DILIGENCES** op den 7den September aanstaande weder zullen aanvangen te rijden.

De prijzen der Plaatsen zijn van *Zwolle* naar *Groningen* en omgekeerd *f* 5,00.

Vertrek van *Zwolle* des morgens te 7 uur 30 minuten; vertrek van *Groningen* ook des morgens te 7 uur 30 minuten.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de onderstaande Kantoren:

te *Zwolle*, bij den Agent A. J. SMITH, in het *Nieuw Heeren Logement*; in de Bloemendaalstraat, bij den Heer J. W. RIENTJES;

te *Meppel*, bij Mejufvrouw A. BONTEKOE, in het Logement *de Bonte Koe*;

te *Assen*, bij den Heer JAN OOSTERGETEL, schuins over het Paleis van Justitie;

te *Groningen*, in het Logement aan de Groote Markt, bij den Heer H. VAN DER LAAN.

BURGERS.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 29sten Sept. 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EGGENS, voor de Steentilpoort, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING, get. IJ no. 52, met WOONKAMERS, STAL, OPEN GROND en MESTPLAATS, eigen grond, buiten de Oosterpoort, aan de Griffe, behoorende aan de Erven en Wed. T. T. PRUIS.

II. Een OVERDEKT TJALKSCHIP, *DE VROUW WOBBEGIEN*, met TOEBEHOOREN, liggende aldaar in de Griffe.

Te aanvaarden perc. 2 dadelijk, perc. 1, de Behuizing, den 1sten November, den Grond, den Stal en de Mestplaats zoodra dezelve ledig zijn.

Te bezien den dag van en vóór den Verkoop, van 10—12 en van 2—4 uur 's namiddags.

Mr. J. J. CREMERS.

Maandag den 4den October

1852, des voormiddags te 10 uur, zullen, ten Huize van wijlen T. T. PRUIS, buiten de Oosterpoort, worden verkocht: verschillende **ROERENDE GOEDEREN**, als: KOEIJEN, PAARDEN, WAGENS, MESTVAALT, HUISRAAD, ENZ.

Te bezien des Zaturdags bevorens, van 10—12 en van 2—5 uur 's namiddags.

Mr. J. J. CREMERS.

Donderdag den 7den Oct

1852, des voormiddags te 10 uur en verv., zal, vóór en in de Behuizing, noordzijde aan de Spilsluizen alhier, door den Heer Kapitein LILLY bewoond, publiek worden verkocht: een nette **IN DEL**, bestaande o. a. in MAHONIEHOUTEN BELEN met MARMEREN BLADEN, groote HAARD met DITO BLAD, KOOK- en andere CHELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDU LAMPEN, LEDEKANTEN, BEDDEGOED en meerder te bezien zal zijn Woensdags bevorens, van 1 en van 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

Mr. **C. HARTMAN BUSMA** Notaris te *Sappemeer*, zal, op DERDAG den 30sten Sep 1852, des namiddags te 3 u Huize van P. A. HOVEN, Kastelein bij de K *Kropswolde*, publiek te koop presenteren: I. Eene BO BEHUIZING en SCHUUR met de VASTE en AL DURENDE BEKLEMMING van 22 B., 39 R., *Land*, staande en gelegen te *Kropswolde*, zullende lijks op den 1sten Mei tot vaste huur doen *f* 100 II. Den EIGENDOM van perceel I. III. De VAS ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 1 B., *Bouwland*, mede aldaar, zullende als voren tot huur doen *f* 10 — 00. IV. Den EIGENDOM van III. V. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEK MING van 9 B., 58 R., 40 E. *Weide-* en *He* mede aldaar, zullende als voren tot vaste huur *f* 40 — 00. VI. Den EIGENDOM van perceel V. VI VOLLEN EIGENDOM van 2 B., 50 R., 70 E. *land*, gelegen op den *Zwaluwenstaart*, in de *Kr dermade*, en VIII. Den EIGENDOM van een stuk G groot 56 R., op de *Kropswoldermade*, aan het *Zuidl Meer*, in gebruik bij H. H. MULDER, voor eene lijksche, op den 1sten Mei verschijnende, grondpac *f* 4 — 50. Alles gelegen onder de Gemeente *Ho* en in eigendom toebehoorende aan REINT M. SL de Kinderen van wijlen TRIJNTJE H. REINDER

De nadere omschrijving der Perceelen en de Voo den van Verkoop zullen 8 dagen bevorens ter lezing ten Huize van Verkoop en ten Kantore van den N

Mr. C. HARTMAN BUSMA

UIT DE HAND TE KOO

Een net **HUIS**, waarin VERTREKKEN en ST PLAATS, KELDER, PUT GENBAK, met een **HOF** schikt tot vele Affaires, staande op eene fraaije nabij de Nieuwe Kerk. Te bevragen aan het BU dezer COURANT.

TE HUUR:

Eene **KOOPMANS BEHUIZING**, de voor de Apoort, geschikt voor alle Affair bevragen bij J. G. WOLDRING.

Ten **KANTORE** van den geteekende is **opengesteld DEELNEMING** in de **NEG ATIE** voor de **Provincie D the**, van den **13den tot den 17den dezer** mede te bekomen de **PLANNEN** van dezelve.

GRONINGEN, 6 September 1852.

J. C. VAN HASSEL

BARTHELEMY'S *ARCA* is een even onschuldig als wonderv kend geneesmiddel. Het zal on moeijelijk vallen dit te bewijzen:

Het eerste blijkt overtuigend uit het verslag van de missie van geneeskundigen door het Pruissische Minist noemd om dit geheim middel te onderzoeken, en waar klaard wordt, dat het alleen uit kruiden te zamen ge en *niets bevat dat nadeelig of schadelijk werken kan* kon de leek BARTHELEMY van eene geneeskundig missie, uit den aard der zaak ongunstig tegen hem ge niet verwachten.

Het tweede, de wondervolle geneeskracht, blijkt ove tuigend uit het belang, dat de Burgerij der twee gro den *Elberfeld* en *Barmen* in dit Arcanum stelden en dag legden, door energieke protesten tegen de politie die het afgeven daarvan verbieden; door deputatiën Koning te zenden om zijne tusschenkomst te verzoek zij in het genot van dit kostbaar Kruidenelixer mogt ven, hetwelk duizende hunner het leven had gered; do derde van petitiën aan den Koning en aan de stedelijk riteiten ingezonden; door de belangstelling, die de P Burgemeester VON CARNAP en de Amerikaansche Mr. .. ALBERS als ooggetuige van bewerkte gen openlijk bekend maakten, en uit eene menigte getuige

Het is niets meer en niets minder dan een Kruidena dat de eigenschappen bezit het bloed te zuiveren van a testoffen; dat, als voorbehoedmiddel, de ziekten weert reeds uitgebroken ziekten spoedige en zekere hulp v Wij we en uit eigen ondervinding reeds, welke hulp het dende menschheid verleenen kan, en in onderscheiden van ons land wordt het reeds naar waarde geschat. mader daarmede bekend maken wil, wie gaarne wetes de Heer B. het middel gevonden heeft, dat aan zijne burgers zoo vele diensten bewezen heeft en bestemd zijn op groote schaal aan zijne natuurgenooten nog ve sten te bewijzen, dien verzoeken wij de Brochure te die à 25 c. in onderstaande Dépôts te verkrijgen is de meeste respectable Boekhandelaren bezorgd kan wo

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bi A. v. GORCUM, te *Groningen* bij J. L. LAGRO, M. GAASBEEK en C. RIKKERS, te *Winschoten* WASMAN, te *Veendam* bij S. SAVENYE te *P* J. T. FELDBRUGGE, te *Meppel* bij Wed. BRA HORST, en in de overige steden des Rijks.

JAGT PALETOTS, van *f* 4 tot *f* 1

STOFJASSEN van *f* 2 tot *f* 7, **NIEUWE WINTERSTOFFEN** voor ***PALETOTS***, **B*KEN*** en ***VESTEN*** ontvangen, aan het **Kleedingmagazijn** van **J. B. HEDDENS.**

VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN.

Door ***H. FRIJLINK***, te *Amsterdam*, is *heden* uitgegeven en *alom* verkrijgbaar gesteld:

1. **HANDBOEK DER TIJDREKENKUNDE.** Door H. SLUYTERS. Een Boekdeel in
   Prijs *f* 1,80.
   Dit is het eerste volledige Handboek over deze wetenschap, dat in onze taal het licht ziet. De zaak er, zonder noodelooze uitvoerigheid, *volledig* en *grondig* in behandeld.
2. **KLEINE MYTHOLOGIE DER GRIEKEN EN ROMEINEN.** Door F. NÖS *in leven Hoogleeraar te Breslau.* In post-8°. Prijs *f* 0,90.
   Dit Handboekje onderscheidt zich van andere leerboeken over de Mythologie door zijne *volledigheid knopten vorm.* Zoo vindt men er onder anderen het omstandig verhaal in van den Trojaanschen oorlog, door de lotgevallen van Ulysses op zijne terugreis naar Ithaca, enz.
   De in dit werkje voorkomende *eigennamen* zijn, ten gemakke van eerstbeginnenden, *geaccentueerd.*

Opgemelde Uitgever debiteert met succes de volgende Leerboeken:

ENGELSCHE TAAL.

L. Hebbijl, **Grondbeginselen om het Engelsch te leeren spreken.** *2de Druk.* *f*
——— **Handleiding tot het lezen en beoefenen der Engelsche taal.** *2de*
Prijs.. *f*
——— **Gronden der Engelsche Spraakkunst**........................ *f*
——— **Verzameling van Koopmansbrieven**........................ *f*
——— **Verzameling van Engelsche Gesprekken**........................ *f*

AARDRIJKSKUNDE.

J. G. F. Cannabich, **Leerboek der Aardrijkskunde.** 6 Deelen.................. *f* 1
——— **Aardrijkskunde voor Schoolgebruik** .... *f*
E. v. d. Masten, **Kleine Aardrijkskunde voor Schoolgebruik.** *3e Druk*........ *f*
Frijlink's Kleine School-Atlas. *Derde uitgave*, in staal.................. *f*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.